

Obnovme chrám svojho srdca

V **prvom čítaní** z Knihy Exodus (201-17), je zákaz modlárstva ‘prvým slovom’, ktoré dal Boh Izraelu, aby pamätal, že ON, ktorý ho zachránil, je jediný a má byť milovaný a uctievaný. Boh tiež vyzýva ľudí k rešpektovaniu zmluvy, ktorú s nimi uzavrel na hore Sinaj. Dekalóg=desať slov Boh ponúka Izraelitom a aj nám, aby sme mohli žiť naplno a slobodne.

‘Desať slov’ nie je iba desať prikázaní, ale sú to pravidlá, akási séria jednoduchých pokynov, podľa ktorých treba žiť a ktoré nám odhaľujú tajomstvo života v plnosti, a sú zároveň indíciami na objavenie šťastia.

Dnešný úryvok z evanjelia je zaradený medzi prvé dve Ježišove znamenia: voda premenená na víno v Káne Galilejskej (2,1-11) a uzdravenie syna kráľovského úradníka v Kafarnaum (4,46-54). V oboch prípadoch hrá dôležitú úlohu Ježišovo slovo: v Káne dáva Ježiš sluhom príkaz naplniť kamenné nádoby vodou, čo sluhovia okamžite urobia; kráľovskému úradníkovi oznamuje: „Tvoj syn žije“. Druhú kapitolu **evanjelia sv. Jána** môžeme rozdeliť na tri zaujímavé príbehy: svadbu v Káne (2,1-12), očistenie chrámu (13-22) a Ježišov pobyt Jeruzaleme (23-25). Evanjelium dnešnej nedele je, na rozdiel od ostatných evanjelií (Mt 21; Mk 11; Lk 19), umiestnené na začiatku Ježišovej služby, a aj tu je Ježišovo slovo, aj keď pre mnohých nejasné, veľmi dôležité.

Veľká noc bola jedným zo sviatkov, kedy mal každý dobrý Žid povinnosť putovať do Jeruzalema a pomodliť sa v Chráme. Synoptické evanjeliá hovoria o jednej Veľkej noci a o jednej ceste do Jeruzalema. Ján odkazuje na tri, z ktorých prvá a tretia boli v Jeruzaleme (2,13; 11,55), druhá (6,4) v Kafarnaume. Výraz „Židovská Veľká noc“ je tu zámerný a zdôrazňuje, že išlo o oficiálny sviatok, ktorý riadili a využívali úrady. V Starom Zákone to bola vždy Pánova Veľká noc (pamiatka na vyslobodenie z Egyptského otroctva), teraz sa z nej stala oslava ‘vráteného’ otroctva. Chrám je tu prezentovaný najprv ako dom Ježišovho Otca, a ako kamenná stavba, kde sa schádzajú pútnici na modlitbu: gr. - ἱερόν (v. 14-15). Neskôr je predstavený ako svätyňa, miesto Božej prítomnosti vo vnútri chrámu (v. 19-21), kde Ježiš používa gr. termín ναός, a zároveň odkazuje na svoje telo.

Ježiš sa v ňom nestretáva s ľuďmi, ktorí hľadajú Boha, ale s ľuďmi, ktorí obchodujú (v. 14). Chrám a sviatok sa tak stali prostriedkom zisku v prospech náboženských vodcov.

Gesto vyhánania je podobné ako v iných evanjeliách, len s jedným detailom. Tu sú spomenuté zvieratá použité na kultové obete. Ježiš, Baránok Boží, nielenže obnovuje poriadok v chráme, ale poukazuje aj na to, že obetné obrady zanikli.

„Bič z povrázok“ (v. 15) bol symbolom na označenie smútku, ktorý bude sprevádzať mesiášske časy - Mesiáš bol reprezentovaný ako drží bič, aby potrestal hriechy a neresti ľudu (Ez 40-46). Tento verš tiež odkazuje na Zachariášovo

proroctvo: „v ten deň už nebude Kanaánčanov (kupci/modloslužobníci) v dome Pána zástupov“ (Zach 14,21).

Výrazom „dom môjho Otca“ (v. 16), Ježiš potvrdzuje svoje mesiášstvo (Ž 2,7) a podčiarkuje dôležitosť Chrámu a jeho túžbu očistiť ho, nie odstrániť. Ján, na rozdiel od synoptikov, celkom jasne uvádza, že očista Chrámu viedla k pretrhnutiu vzťahov s politicko-náboženskou autoritou chrámu.

Židia pochopili, že jeho gesto je prorocké, ale aj napriek tomu žiadali znamenie (v. 18), ktoré by potvrdilo jeho autoritu. Aj **sv. Pavol**, ktorý písal Korint'anom (1 Kor 1,22-25) hovorí: „Židia žiadajú o znamenia a Gréci hľadajú múdrosť“.

Ježiš používa imperatívny prorocký štýl (v. 19). Sloveso, ἐγείρω neznamená iba vstať/zdvihnúť, ale sa tiež používa na označenie vzkriesenia (Mk 16,6; Lk 26,6; Mt 28,6)). Mŕtvy a vzkriesený Kristus je eschatologickým chrámom (v. 21), miestom stretnutia a spoločenstva medzi Bohom a človekom.

Evanjelista dvakrát hovorí, že učeníci si spomenuli (μυμνήσκομαι): (v. 17) na slová Písma: „Strávi ma horlivosť za tvoj dom.“ (Ž 69,10), a na samotné Ježišové slová (v. 22). Spomínať/pamätať na to, čo hovorí Ježiš bolo pre učeníkov, a je aj pre nás, veľmi dôležité.

Posledné verše hovoria o tom, Ježiš sa im nezdôveril, lebo vedel, čo je v človeku (v. 22-25). V Ježišových časoch bola charakteristickou črtou proroka kardiognóza, teda schopnosť čítať myšlienky srdca. Išlo o ľudskú inteligenciu vycibrenú praxou a schopnú rozlišovať, prenikať a intuitívne chápať. Ježiš vedel čítať v druhých, vedel vytušiť, čo si ten druhý myslí a rozoznal skryté motivácie jeho reči a činov.

Na zamyslenie

Ježiš povedal, že zničí chrám, aby mohol 'postaviť' niečo nové.

Uvedomujeme si, že ak máme dôveru v Boha, strata (zničenie) ľudí, vecí, vzťahov, situácií, ktoré sa možno zdali byť piliermi nášho života, nám môžu pomôcť k obnove a k znovuzrodeniu?

Ako Židia, aj my sa modlíme, zúčastňujeme sa na sv. omšiach, robíme dobré skutky, dokonca prinášame za seba i druhých obety, s nádejou, že Boh vypočuje naše prosby. Ale snažíme sa mu popritom všetkom ponúknuť aj naše srdce?

Boh nám dáva v živote veľa znamení svojej prítomnosti.

Sme schopní ich vidieť a prijať, dokážeme sa úplne zveriť do Božích rúk, alebo sme stále ako Židia a žiadame ďalšie znamenia?